

13. 4. 2004

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Sněmovna přehlasovala senátní veto zákona o Benešovi

Poslanecká sněmovna dnes přehlasovala senátní veto a znovu schválila návrh zákona, který oceňuje zásluhy prezidenta Edvarda Beneše o stát. Osud zákona má teď v rukou prezident Václav Klaus. Buď ho podepíše a zákon začne platit, nebo ho vrátí sněmovně k novému hlasování.

Pro zákon dnes hlasovalo 123 ze 187 přítomných poslanců, proti jich bylo 29. K přehlasování senátního veta bylo třeba nejméně 101 hlasů, stejný počet by byl nutný k přehlasování případného prezidentova veta.

Postoj Klause k předloze není zatím jasný. Když ji před několika týdny Senát zamítl, Klaus poznamenal, že mu toto rozhodnutí usnadňuje situaci, aby nemusel být tím posledním, kdo bude věc rozhodovat.

Nový zákon má pouhé dva paragrafy. První říká, že "Edvard Beneš se zasloužil o stát". Druhý říká, že zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení. Pokud nakonec bude platit, mohlo by to být už od letošního léta.

Podle očekávání dnes zákon podpořili komunisté, drtivá většina sociálních demokratů a část občanských demokratů. Nepodpořily ho KDU-ČSL, US-DEU a zbytek poslanců ODS. Dá se očekávat, že podobně by sněmovna asi přehlasovala i případné prezidentské veto.

Dnešní jednání sněmovny může navíc značně zhoršit její vztahy se Senátem. Dolní komora totiž neumožnila senátorovi Martinu Mejstříkovi odůvodnit, proč horní komora zákon o Benešovi zamítla. Vůči zástupci Senátu se tak dolní komora zachovala poprvé. Někteří poslanci neskrývali, že za rozhodnutím sněmovny stála averze vůči Mejstříkovi za jeho kritické názory na předlohu. Někteří poslanci ale označili postup sněmovny za nedemokratický a v kuloárech se Mejstříkovi omluvili.

"Je to jistý znak zbabělosti. Sněmovna si myslí, že může cokoli, že když si usmyslí, tak nebude s nikým diskutovat," řekl Mejstřík ČTK a Právu. Postup dolní komory nepovažuje za příliš férový. "Byl jsem připraven (na rozpravu k zákonu) a těšil jsem se na případné protiargumenty ve sněmovně," uvedl. Domnívá se, že proti jeho vystoupení hlasovali komunisté, kteří "tuší, co by tady ode mě slyšeli", a také občanští demokraté. "Tváří se (ODS), že to je pravicová strana, nicméně jejich shoda s komunisty o čemsi také vypovídá," dodal senátor.

Schválení zákona opět předcházela emotivní rozprava, v níž se zastánci a odpůrci zákona přeli o to, zda má význam oceňovat zásluhy Beneše zvláštním zákonem. Ministr zahraničí a poslanec KDU-ČSL Cyril Svoboda naznačil, že přijetí zákona může být vnímáno jako silový akt, který jakoby zakrýval nejistotu, zda se Beneš zasloužil o stát. "Chybí-li argumenty, nastupuje síla. Síla je stát a síla je zákon," řekl.

Předseda poslanců US-DEU Karel Kühnl místo Mejstříka přečetl senátní stanovisko k zákonu včetně rozpaků horní komory z toho, že předlohu podporují komunisté, kteří po svém nástupu k moci

pronásledovali i Benešovy stoupence. Komunisté také dnes vystoupili na obranu projednávaného zákona.

Místopředseda KSČM Miloslav Ransdorf v narážce na abdikaci Václava Havla na úřad československého prezidenta v roce 1992 řekl: "Ti, kteří dneska na něho (Beneše) plivou, by si měli uvědomit, že v roce 1992 tehdejšímu prezidentovi stačilo tak málo, aby odešel z boje, kdežto doktor Edvard Beneš se nevzdal a od prvního kroku emigrace začal budovat nový stát."

Za Beneše se dnes postavil i jeden z autorů návrhu zákona o ocenění jeho zásluh Radko Martínek (ČSSD). "Zpochybnit pozici doktora Edvarda Beneše je záležitost, která zároveň zpochybňuje pozici Churchilla a Roosevelta, protože ti všichni byli součástí vítězné koalice proti Hitlerovi za druhé světové války," řekl.